

TUTKIMUSOSIO

Suomalaisten säästökohteet: Sähkö, lomamatkat, ravintolat ja ruoka – vain joka neljäs ei säästä ja reilu viidennes tinkii lähes kaikesta

Valtaosa (71 %) täysi-ikäisistä ja alle 80-vuotiaista suomalaisista uskoo joutuvansa säästämään seuraavan 12 kuukauden aikana ainakin jostain, käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksesta. Vain noin neljännes (23 %) olettaa, ettei näillä näkymin tarvitse säästää mistään.

Yleisimmät säästökohteet ovat sähkö ja muu energian käyttö (49 %), lomamatkat (44 %), ravintolapalvelut (42 %) sekä elintarvikkeet (37 %). Osa säästökohteista on sellaisia, jotka koskettavat varsin harvoja ihmisiä. Yksi kymmenestä arvioi tinkivänsä tietoliikenneyhteyksistä, puhelinkuluista (10 %), terveydenhuollosta (10 %) ja hygieniasta (8 %). Vajaa kymmenesosa merkitsee reilua paria sataa tuhatta taloutta.

Sukupuolen mukaiset erot ovat yllättävän vähäisiä. Naiset kuitenkin uskovat miehiä useammin joutuvansa tinkimään ruokamenoista, kodinkoneiden, kalusteiden ja vaatteiden hankinnoista sekä maksullisten kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden käytöstä.

Ikä on yhteydessä arvioihin säästökohteista. Nuoret, 18–30-vuotiaat, ovat keskimäärää vakuuttuneempia, että joutuvat tinkimään etenkin ruoka- ja vaateostoksista sekä ravintolakäynneistä. Yli 60-vuotiaat arvioivat säästävänsä sähköstä ja muusta energian käytöstä. Keski-ikäisten, 41–50-vuotiaiden joukossa on muita jonkin verran enemmän niitä, jotka eivät usko tinkivänsä mistään.

Koulutustausta ja sosiaalinen asema heijastuvat vastauksissa siten, että matalammin koulutetut uskovat joutuvansa säästämään sähköstä ja energiasta, elintarvike- ja vaatehankinnoista sekä ravintolakäynneistä. Korkeasti koulutettujen keskuudessa on selvästi enemmän niitä, joiden talous kestää ilman ylimääräisiä tinkimisiä mistään hankinnoista. Samansuuntainen havainto koskee suurituloisia, taloudellisesti erinomaisesti toimeentulevia sekä ylempiä toimihenkilöitä ja yrittäjiä.

Merkille pantavaa tuloksissa on se, että asuinalue erottelee arvioita säästöistä. Maaseutumaisissa kunnissa asuvat ovat keskimäärää vakuuttuneempia (33 %), että monista tai lähes kaikista ostoksista ja hankinnoista on tingittävä. Maaseudulla asuvat uskovat joutuvansa säästölinjalle etenkin sähkön ja muun energian käytön, ruokaostosten, liikkumisen (kulkuvälineet) sekä hygienian suhteen. Pääkaupunkiseudulla on tuntuvasti keskivertoa enemmän niitä, jotka eivät oleta joutuvansa säästämään mistään hankinnoista tai ostoksista. Pääkaupunkiseudulla asuvista kaksi viidestä (41 %) uskoo, että tulee toimeen erinomaisesti tai hyvin eikä suurempia säästötarpeita ole.

Talouden jäsenten lukumäärä on myös yhteydessä arvioihin säästökohteista. Yli kolmen hengen talouksissa selvä enemmistö (58 %) arvioi joutuvansa säästämään sähkön ja muun energian käyttöä. Yhden hengen taloudessa näin ajattelee reilu kaksi viidestä (43 %). Monen

henkilön talouksissa ennakoidaan säästämistä myös monissa muissa menoissa. Tällaisia ovat ainakin ruoka, liikkuminen, lomat, maksulliset vapaa-ajan palvelut, ravintolat ja pukeutuminen.

Asunnon lämmitysmuoto on yhteydessä tuntemuksiin säästökohteista. Sähkölämmittäjistä selvä enemmistö (63 %) kokee tarvetta säästää sähkön ja muun energian käyttöä seuraavan 12 kuukauden aikana. Kaukolämmitteisissä asunnoissa elävistä näin ajattelee kaksi viidestä (42 %). Tuloksista käy myös ilmi, että kerrostaloasukkailla on keskimäärää vähemmän aikeita tinkiä tai säästää eri kulukohteista. Omakoti- ja rivitaloasukkaiden joukossa enemmistö uskoo joutuvansa säästämään sähköä ja muuta energian käyttöä.

Kolmannes pärjää hyvin ja reilu viidennes uskoo joutuvansa tinkimään monista tai lähes kaikista asioista

Kun vastaajilta kysytään arvioita talouden toimeentulosta seuraavan 12 kuukauden aikana, niin kolmannes (34 %) uskoo pärjäävänsä erinomaisesti tai hyvin. Heillä ei ole tarvetta säästämiseen tai jotakin säästötarvetta on hyvin vähän. Kaksi viidesosaa (41 %) puolestaan olettaa tulevaisuutta kohtuullisesti, kun elää harkiten. Reilu viidennes (22 %) uskoo joutuvansa tinkimään monista tai lähes kaikista asioista.

Koulutustausta, ammattiasema ja sosiaalinen hyväosaisuus selittävät eroja toimeentuloa koskevissa arvioissa. Mitä koulutetumpia ryhmiä tarkastellaan, sitä enemmän on niitä, jotka uskovat tulevaisuudessa toimeen erinomaisesti tai hyvin. Korkeasti koulutetuista näin ajattelee joka toinen (51 %), ylemmistä toimihenkilöistä (61 %) ja suurituloisista (68 %) selvä enemmistö. Heikosti koulutetuista reilu neljännes (29 %), työttömistä kaksi viidestä (42 %) ja pienituloisista lähes joka toinen (45 %) kokee joutuvansa seuraavan 12 kuukauden aikana tinkimään useimmista menoista.

Puoluekannan mukaan ääripäitä edustavat kokoomuksen ja perussuomalaisten tukijat. Kokoomuksen tukijoista joka toinen (50 %) uskoo pärjäävänsä suhteellisen hyvin seuraavan 12 kuukauden aikana. Myös vihreiden tukijoiden parissa on keskimäärää enemmän niitä, jotka uskovat kuuluvansa hyvin toimeentulevien joukkoon (37 %). Perussuomalaisten kannattajista sen sijaan kolmannes (34 %) otaksuu, että monista tai lähes kaikista menoista on tingittävä.

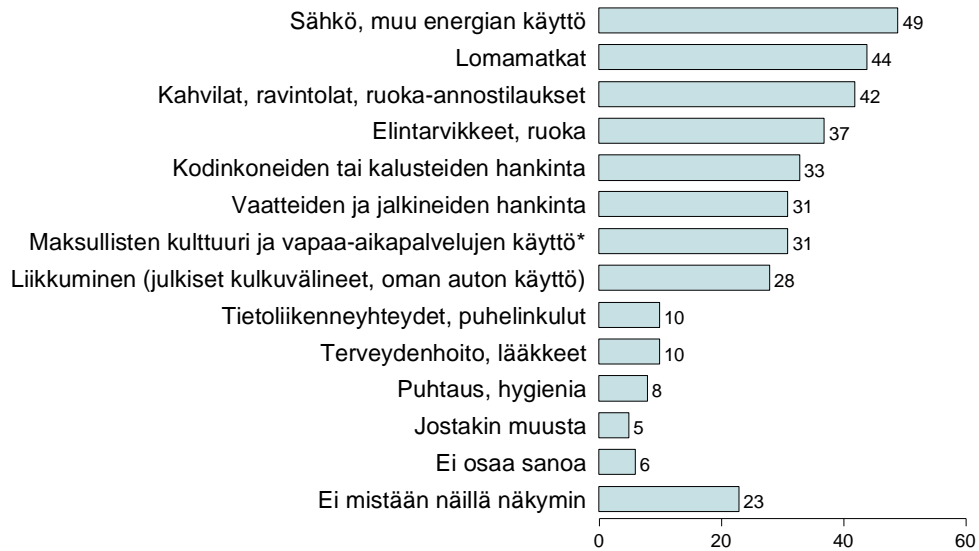
Tutkimuksen toteutus

Tämänkertaisessa tutkimuksessa käsityksiä talouden säästökohteista ja toimeentulosta selvitettiin kahdella eri kysymyksellä. Aluksi tiedusteltiin monivalintakysymyksellä, mistä kaikista asioista itse tai oma talous joutuu säästämään/tinkimään seuraavan 12 kuukauden aikana. Tämän jälkeen vastaajilta kysyttiin, miten he arvioivat itse tai taloutensa tulevan toimeen seuraavan 12 kuukauden aikana.

KAKS - Kunnallissalan kehittämissäätöön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 1.-5.10.2022. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.010. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400-570087.

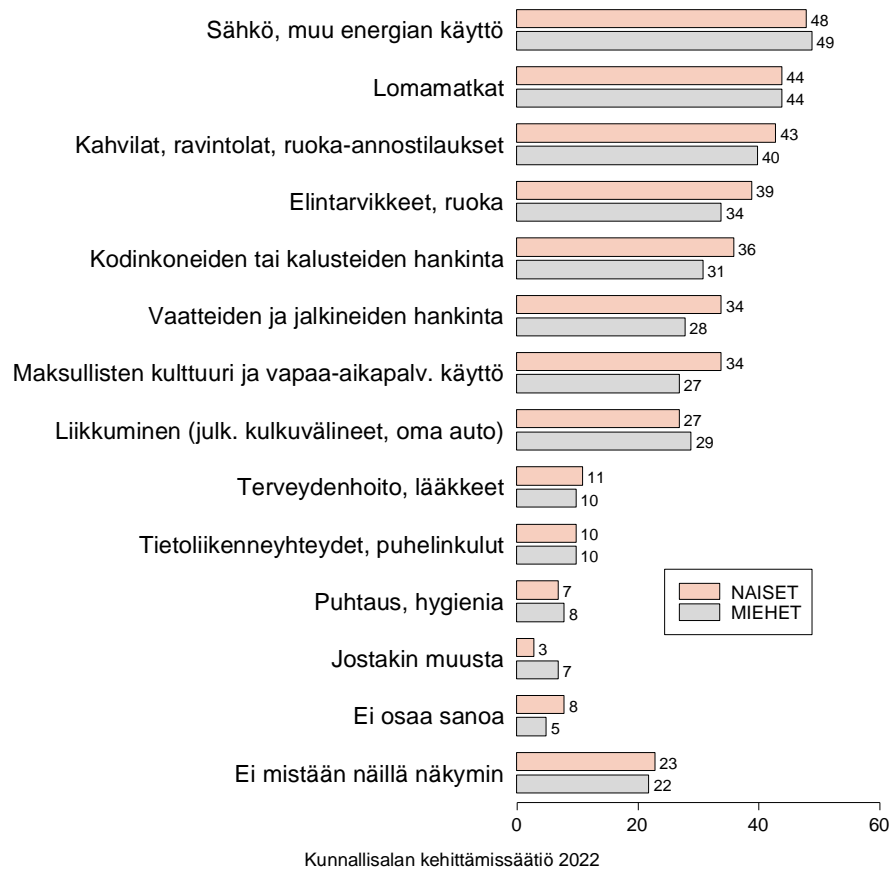
Kuvio 4. MISTÄ KAIKISTA SEURAAVISTA ASIOISTA ITSE TAI OMA TALOUS JOUTUU SÄÄSTÄMÄÄN/TINKIMÄÄN SEURAAVAN 12 KUUKAUDEN AIKANA (%).

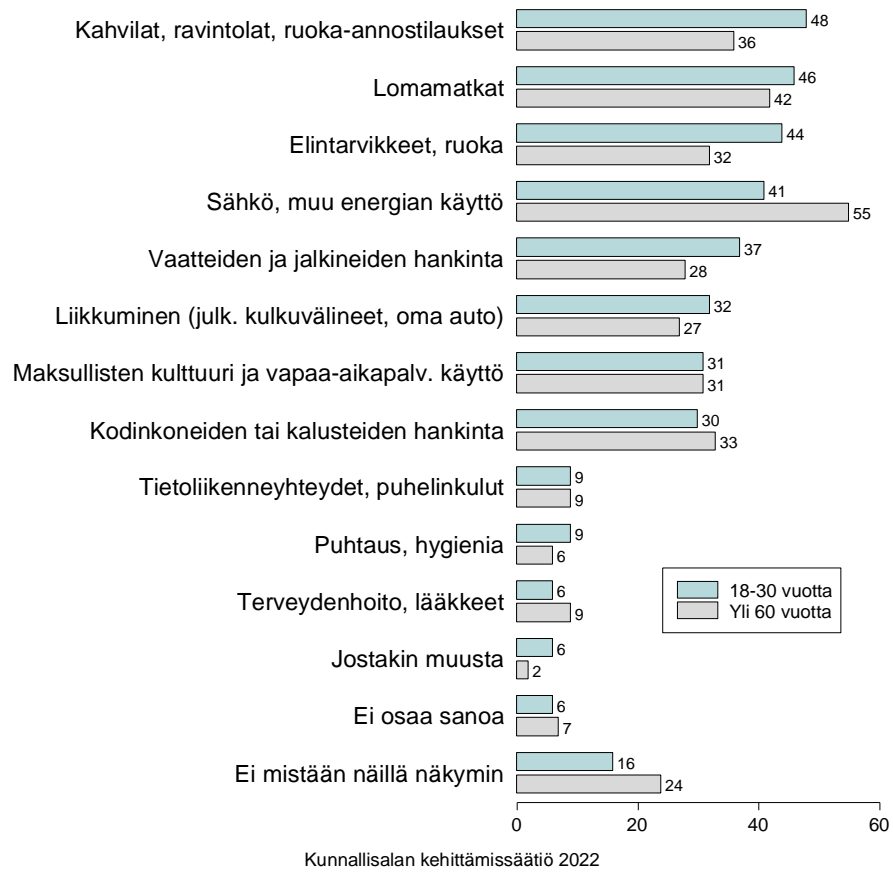
*esim. teatterit ja liikuntapalvelut

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2022

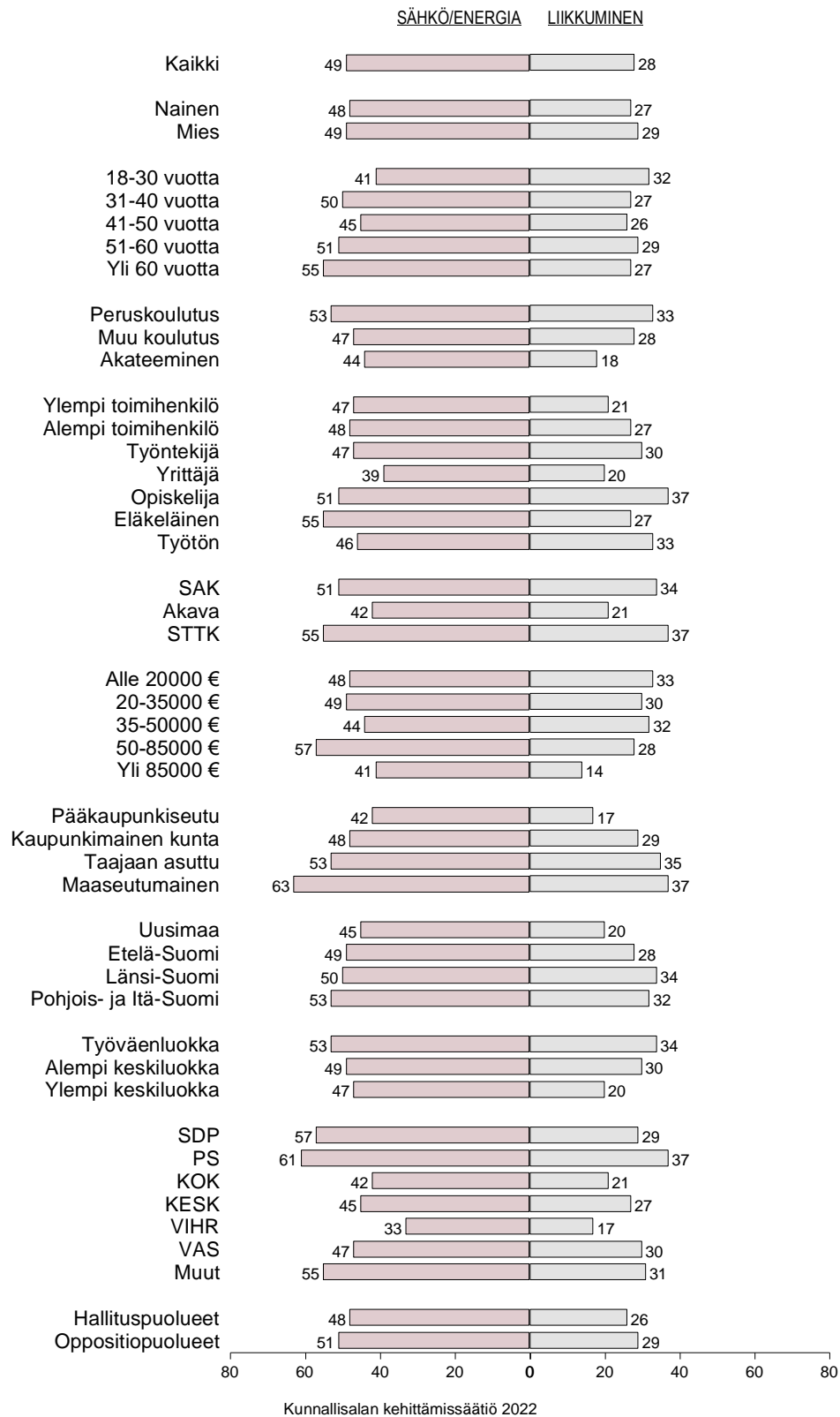
Kuvio 4s. MISTÄ ASIOISTA ITSE TAI OMA TALOUS JOUTUU SÄÄSTÄMÄÄN: ARVIOT SUKUPUOLEN MUKAAN (%).

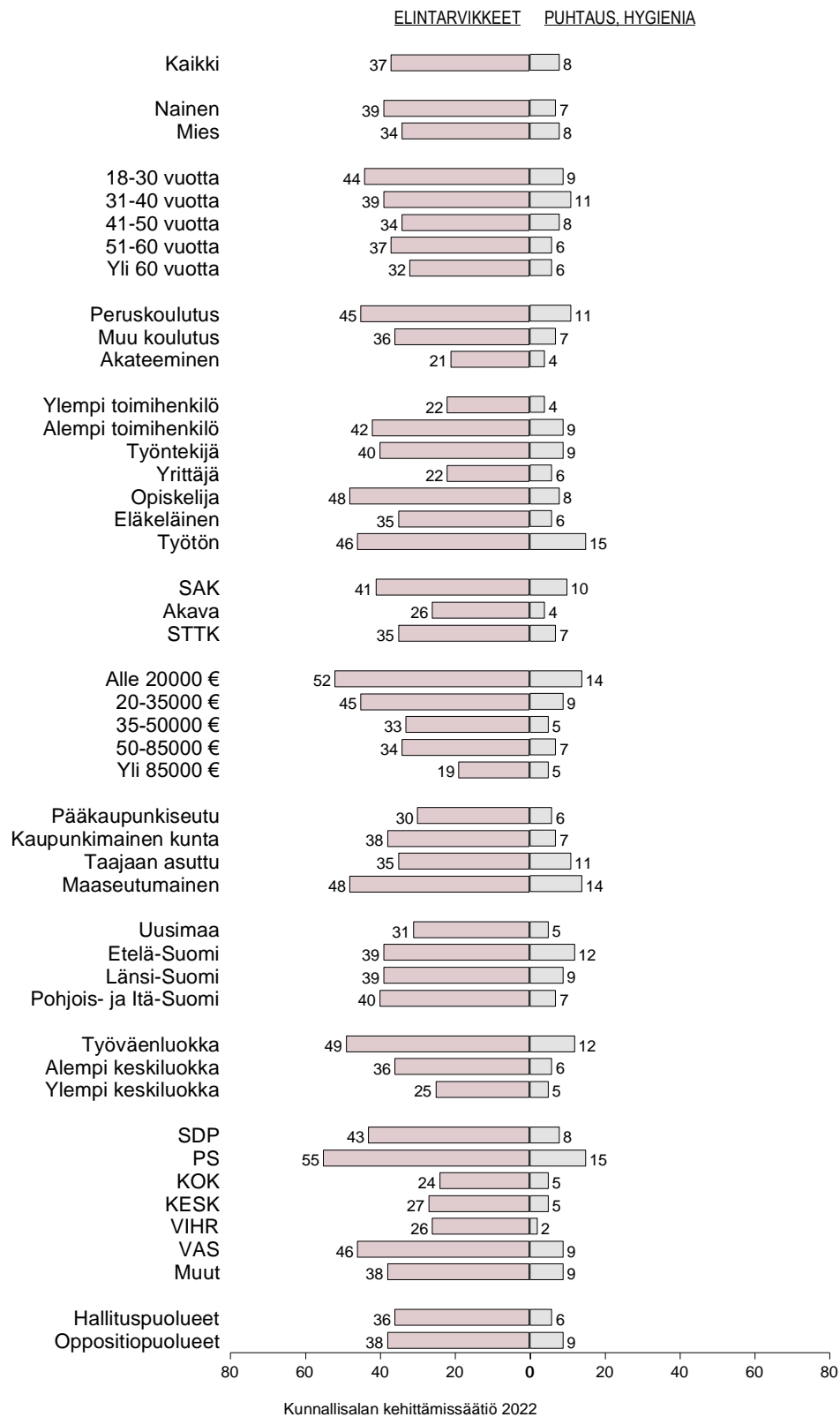
Kuvio 4i. MISTÄ ASIOISTA ITSE TAI OMA TALOUS JOUTUU SÄÄSTÄMÄÄN: 18-30 -VUOTIAIDEN vs. YLI 60-VUOTIAIDEN ARVIOT (%).

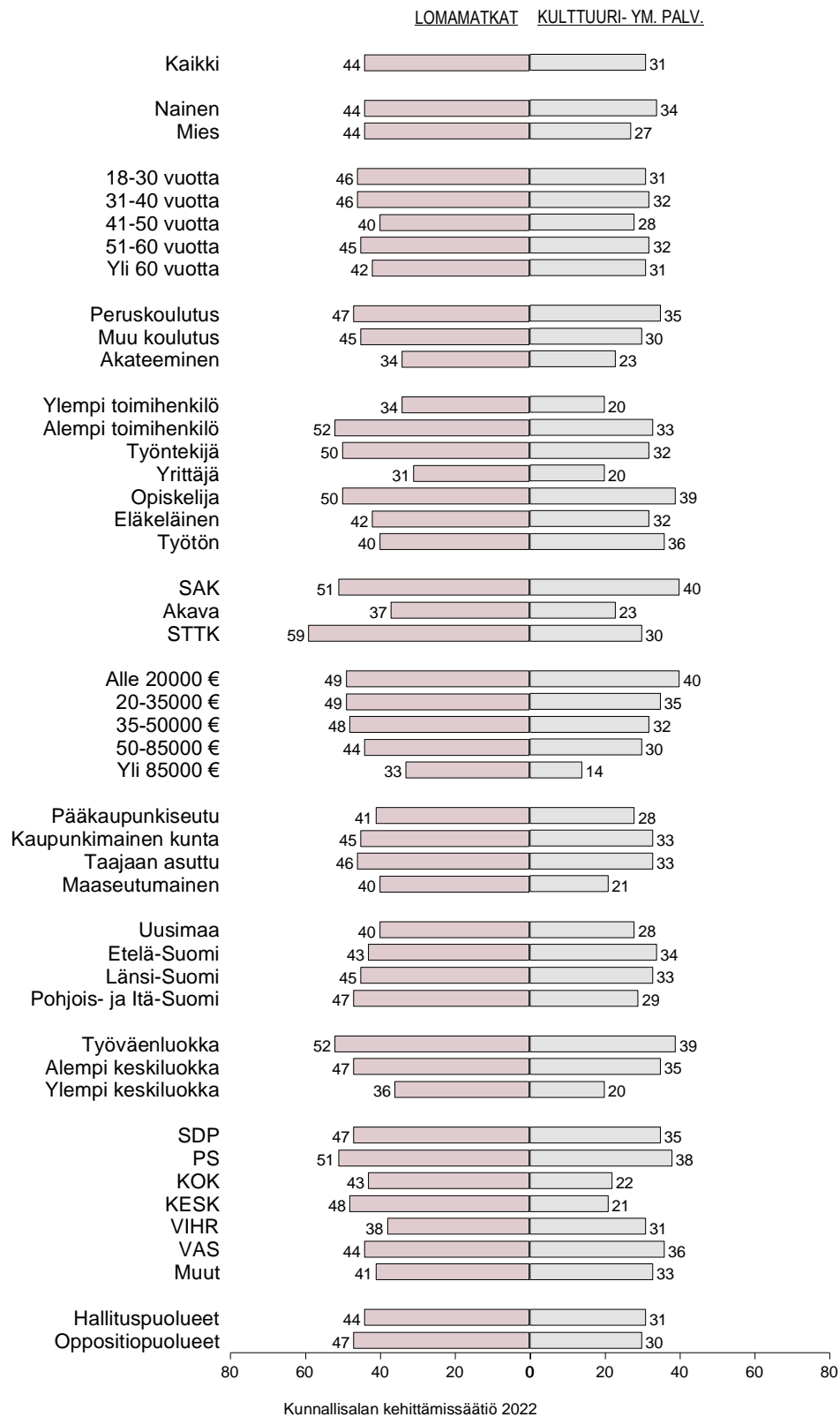
Kuvio 4-1&2. MISTÄ JOUTUU TINKIMÄÄN: SÄHKÖ/MUU ENERGIAN KÄYTTÖ vs. LIIKKUMINEN (julkiset kulkuvälineet, oman auton käyttö) (%):

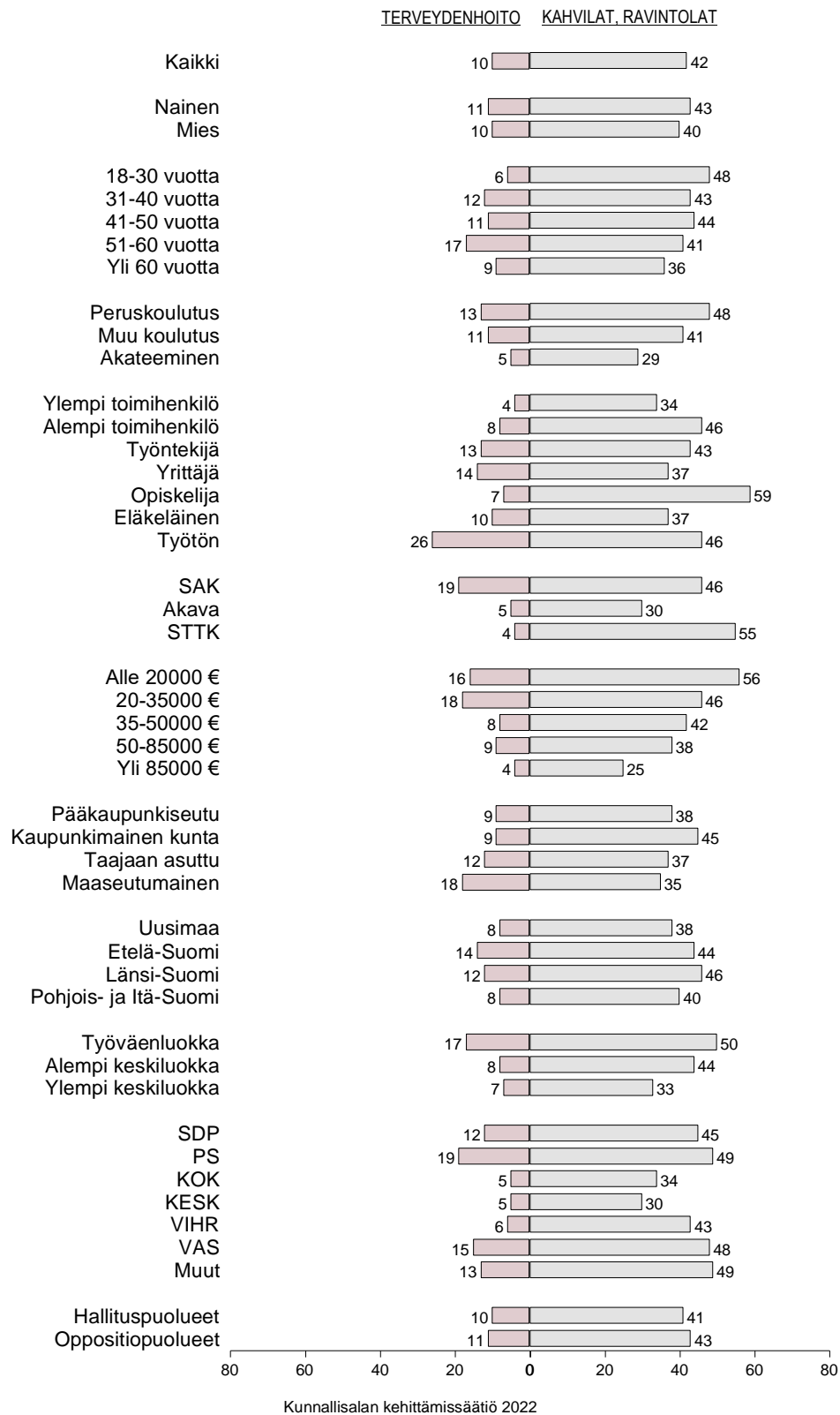
Kuvio 4-3&4. MISTÄ JOUTUU TINKIMÄÄN: ELINTARVIKKEET, RUOKA vs. PUHTAUS, HYGIENIA (%).

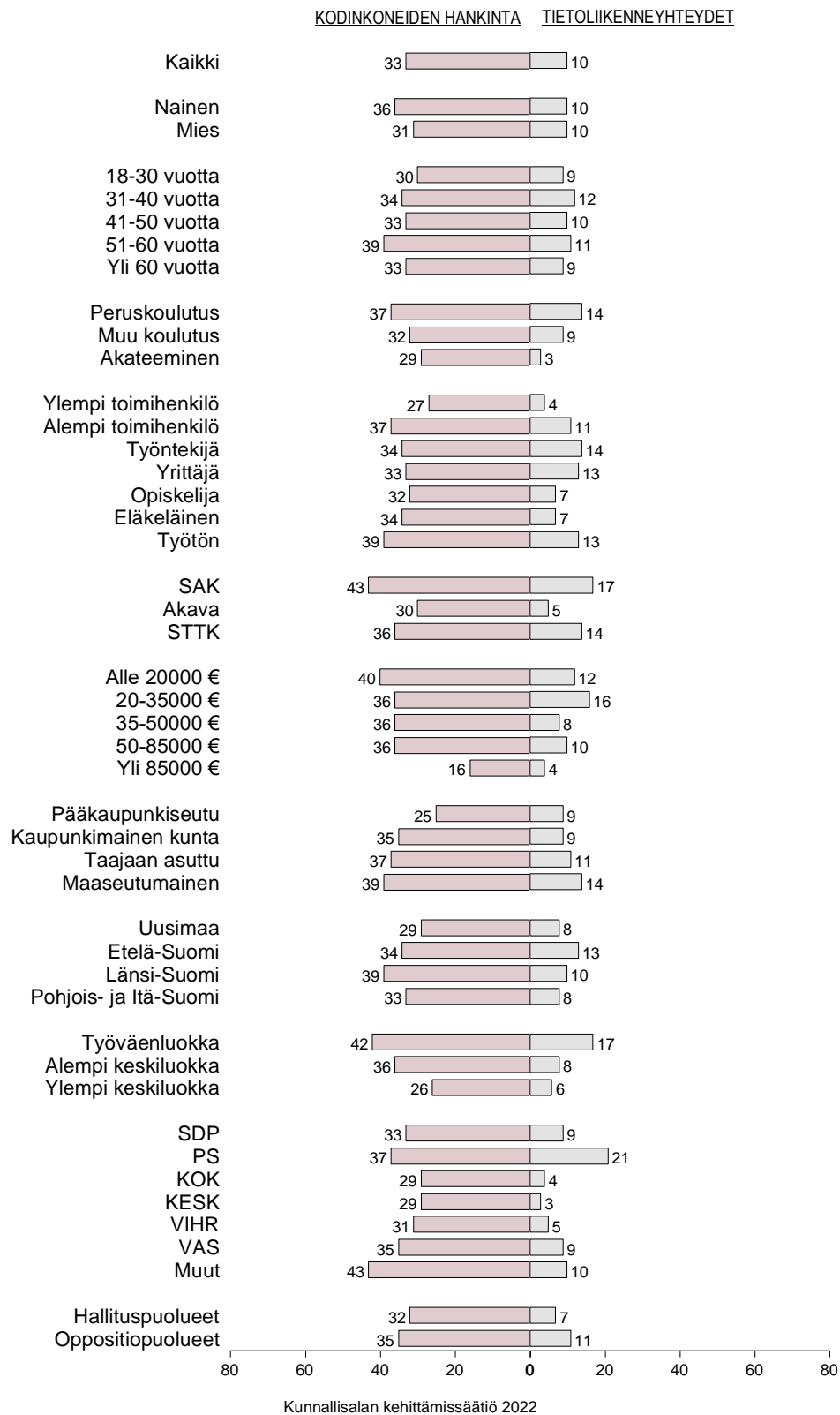
Kuvio 4-5&6. MISTÄ JOUTUU TINKIMÄÄN: LOMAMATKAT vs. MAKSULLISTEN KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUJEN KÄYTTÖ (teatterit, liikuntapalvelut) (%).

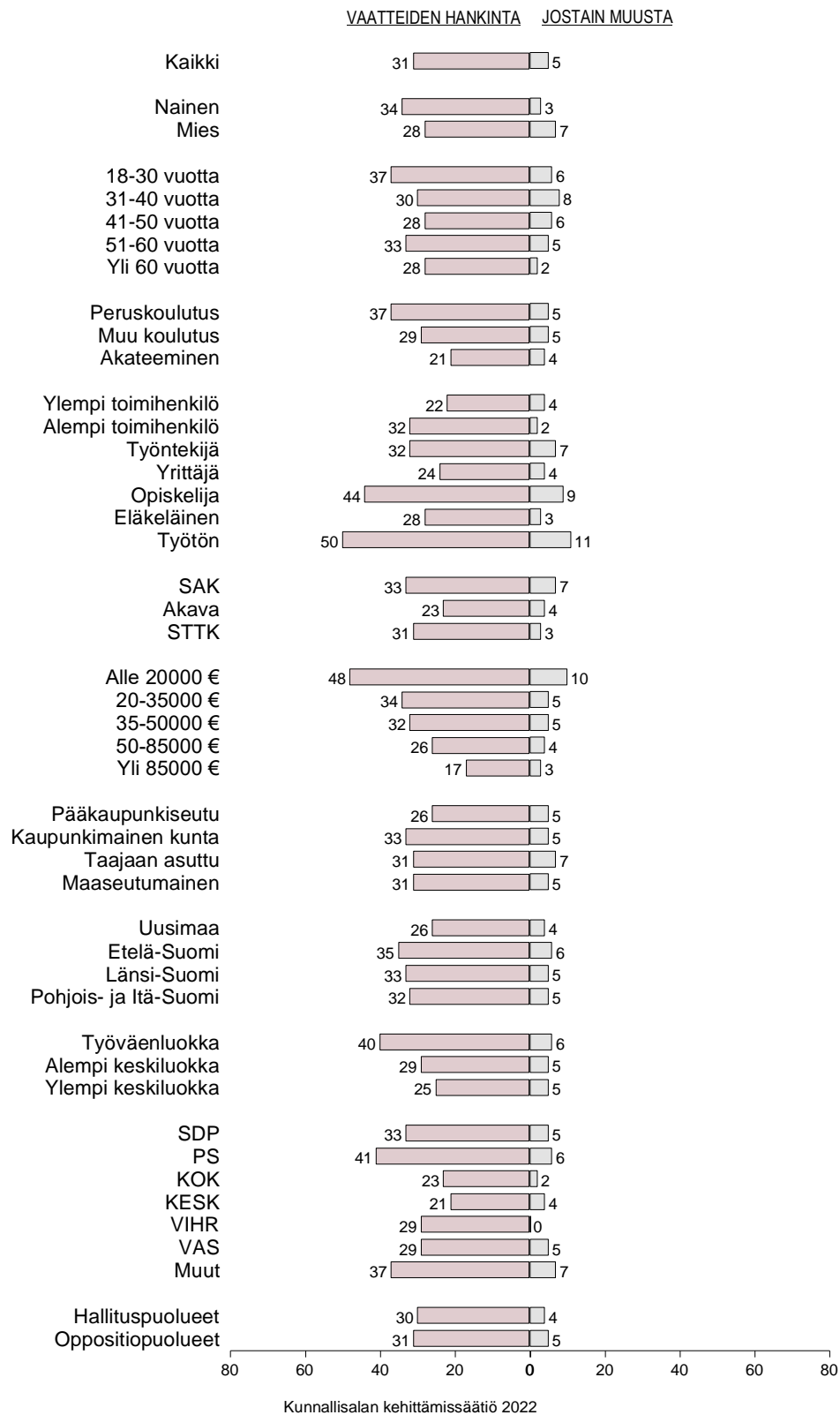
Kuvio 4-7&8. MISTÄ JOUTUU TINKIMÄÄN: TERVEYDENHOITO, LÄÄKKEET vs. KAHVILAT, RAVINTOLAT, RUOKA-ANNOSTILAUKSET (%).

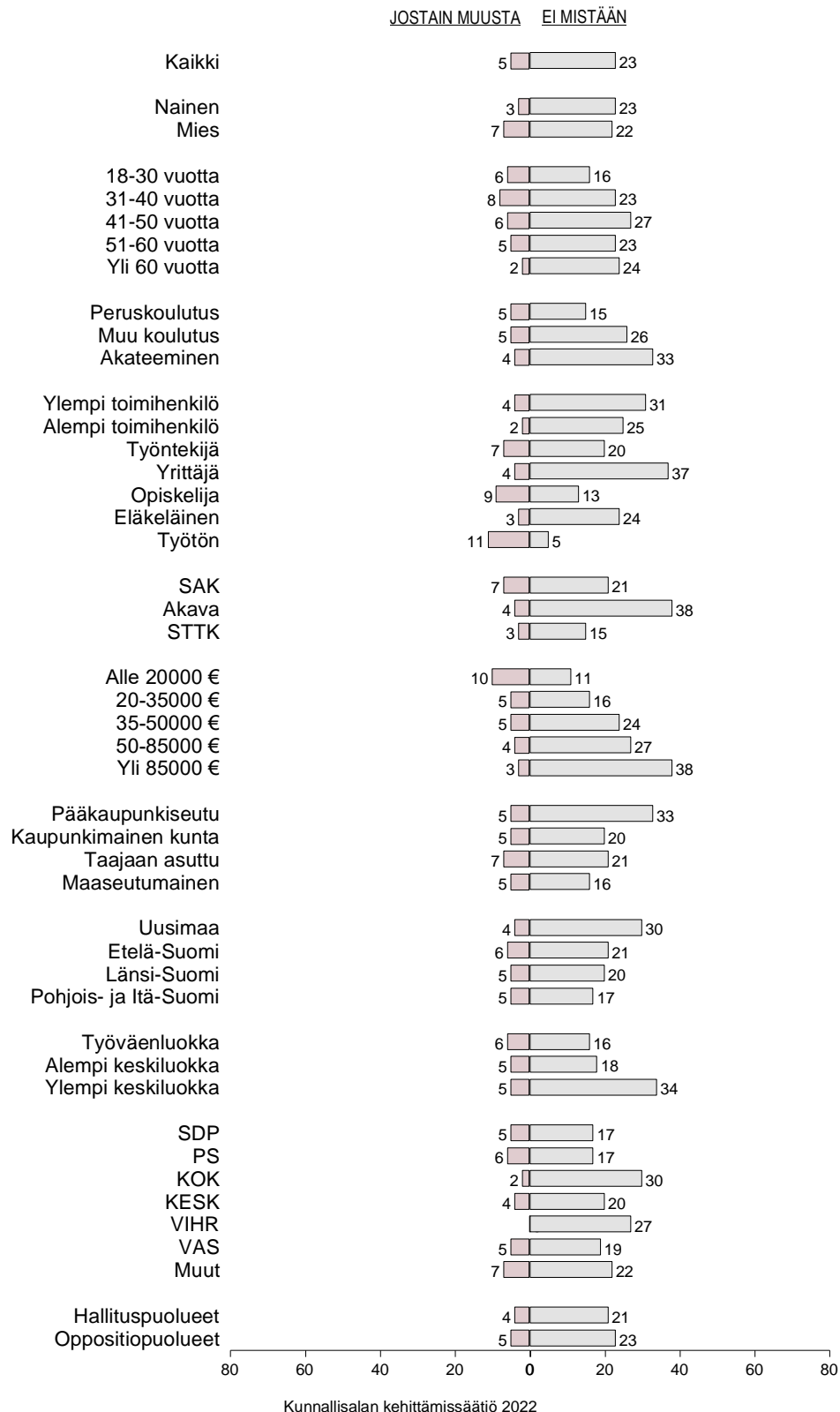
Kuvio 4-9&10. MISTÄ JOUTUU TINKIMÄÄN: KODINKONEIDEN TAI KALUSTEIDEN HANKINTA vs. TIETOLIIKENNEYHTEYDET, PUHELINKULUT (%).

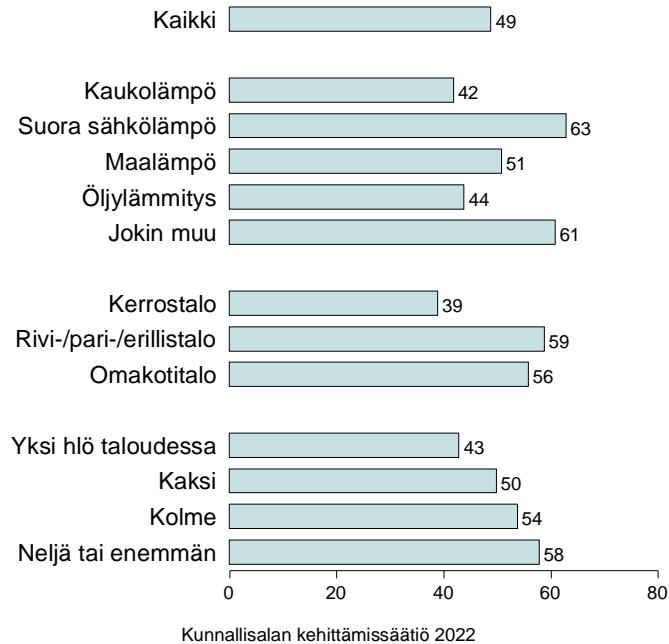
Kuvio 4-11&12. MISTÄ JOUTUU TINKIMÄÄN: VAATTEIDEN JA JALKINEIDEN HANKINTA vs. JOSTAIN MUUSTA (%).

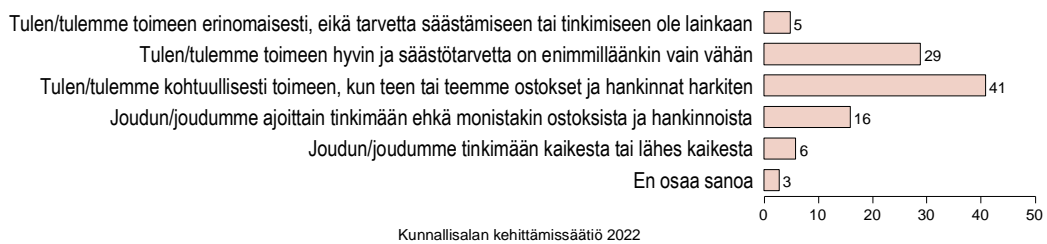
Kuvio 4-12&13. MISTÄ JOUTUU TINKIMÄÄN: JOSTAIN MUUSTA vs. EI MISTÄÄN NÄIL-
 LÄ NÄKYMIN (%).

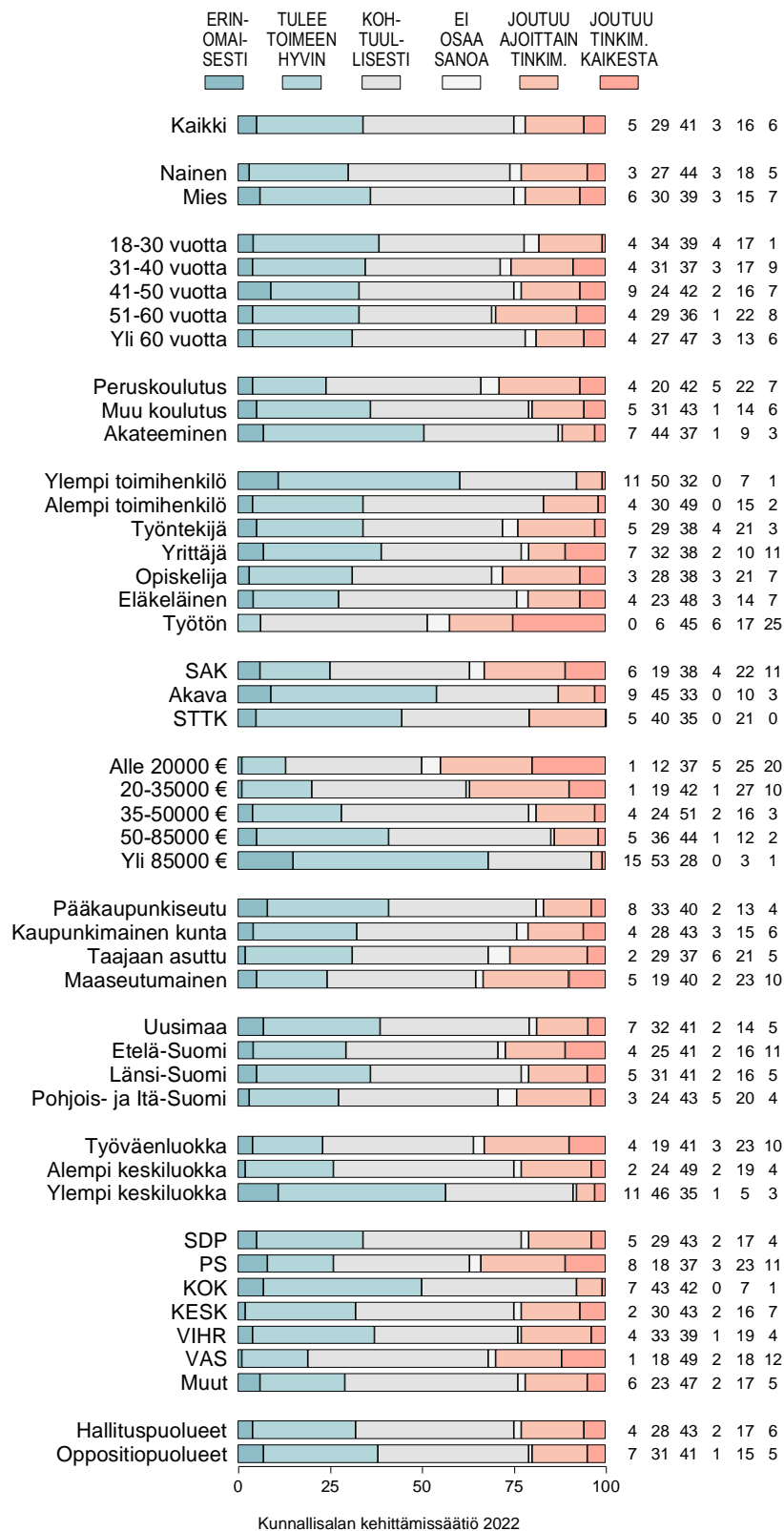
Kuvio 4-1s. MISTÄ ASIOISTA ITSE TAI OMA TALOUS JOUTUU SÄÄSTÄMÄÄN: SÄHKÖ, MUU ENERGIAN KÄYTTÖ (%).

Kuvio 5. MITEN ARVIOI ITSE TULEVANSÄ TOIMEEN/OMAN TALOUTENSA TULEVAN TOIMEEN SEURAAVAN 12 KUUKAUDEN AIKANA (%).

Kuvio 5e. MITEN ARVIOI ITSE TULEVANSA TOIMEEN/OMAN TALOUTENSA TULEVAN TOIMEEN SEURAAVAN 12 KUUKAUDEN AIKANA (vastausvaihtoehdot pelkistetty, %).

Kuvio 5s. MITEN ARVIOI ITSE/OMAN TALOUTENSA TULEVAN TOIMEEN SEURAAVAN 12 KUUKAUDEN AIKANA (vastausvaihtoehdot pelkistetty, %).

